

Komisja
Europejska

ZROZUMIEĆ
POLITYKĘ
UNII EUROPEJSKIEJ

Kształcenie
i szkolenie –
klucz
do przyszłości

Kształcenie, szkolenie, młodzież i sport

Inwestycje w kształcenie i szkolenie mają zasadnicze znaczenie dla pobudzania rozwoju osobistego młodych ludzi i zwiększania perspektyw ich zatrudnienia.

ZROZUMIEĆ POLITYKĘ UNII EUROPEJSKIEJ

Ta publikacja jest częścią serii wydawniczej poświęconej działaniom, jakie podejmuje Unia w różnych obszarach, powodów ich podejmowania i osiąganym wynikom.

Publikacje z tej serii można znaleźć na stronie:
http://europa.eu/pol/index_en.htm
<http://europa.eu/!ud99qu>

Jak działa Unia Europejska
Europa w 12 lekcjach
„Europa 2020” – europejska strategia na rzecz wzrostu
Założyciele Unii Europejskiej

Agenda cyfrowa
Badania i innowacje
Bankowość i finanse
Bezpieczeństwo żywności
Budżet
Cła
Działania w dziedzinie klimatu
Energia
Gospodarka morską i rybołówstwo
Granice i bezpieczeństwo
Handel
Konkurencyjność
Konsumenci
Kształcenie, szkolenie, młodzież i sport ✘
Kultura i sektor audiowizualny
Migracja i azyl
Opodatkowanie
Polityka regionalna
Pomoc humanitarna i ochrona ludności
Przedsiębiorstwa
Rolnictwo
Rozszerzenie
Rynek wewnętrzny
Sprawiedliwość, prawa podstawowe i równość
Sprawy zagraniczne i polityka bezpieczeństwa
Środowisko
Transport
Unia gospodarcza i walutowa oraz euro
Współpraca międzynarodowa i rozwój
Zatrudnienie i sprawy społeczne
Zdrowie publiczne
Zwalczanie nadużyć finansowych

SPIS TREŚCI

Dlaczego potrzebujemy działania na szczeblu europejskim?	3
Kontekst	6
Czym zajmuje się UE	10
Perspektywy	16
Więcej informacji	16

Zrozumieć politykę Unii Europejskiej – Kształcenie, szkolenie, młodzież i sport

Komisja Europejska
Dyrekcja Generalna ds. Komunikacji Społecznej
Dział Informacji dla Obywateli
1049 Bruksela
BELGIA

Tekst zaktualizowano w listopadzie 2014 r.

Zdjęcie na okładce i na str. 2:
© Glowimages/Getty Images

16 str. – 21 × 29,7 cm
ISBN 978-92-79-42109-9
doi:10.2775/54509

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 201X

© Unia Europejska, 2014
Zezwala się na powielanie niniejszej publikacji.
Wykorzystywanie lub powielanie pojedynczych zdjęć
wymaga bezpośredniej zgody posiadaczy praw autorskich.

Dlaczego potrzebujemy działania na szczeblu europejskim?

Kształcenie i szkolenie – z myślą o przyszłości każdego z nas

Korzyści dla Ciebie: Inwestycje w kształcenie i szkolenie mają zasadnicze znaczenie dla przyszłości każdego, a zwłaszcza osób młodych. Nauka drugiego lub trzeciego języka nie tylko ułatwia poznanie innych krajów, ich społeczeństwa i różnych sposobów życia, lecz może również umożliwić naukę, odbycie szkolenia lub wolontariatu za granicą oraz zwiększyć perspektywy satysfakcji i uzyskania dobrze płatnej pracy w przyszłości. Badania pokazują, że wysoko wykwalifikowane osoby mają dwukrotnie większe szanse na zatrudnienie i prawie trzykrotnie większe szanse na zarobki przekraczające średni dochód niż osoby słabo wykwalifikowane.

Korzyści dla Twojego kraju: Na świecie, w którym istnieje coraz więcej wzajemnych zależności, gospodarki krajowe rozwiną pełen potencjał, wyłącznie jeśli ich podstawą będą silne systemy kształcenia i szkolenia. Kraj, który inteligentnie inwestuje w kształcenie i szkolenie, będzie rozwijać się w dziedzinach przedsiębiorczości, nauki i sztuki. Ponadto powszechny dostęp do kształcenia pomoże zagwarantować sprawiedliwość i spójność społeczną.

Kształcenie miało zasadnicze znaczenie dla rozkwitu klasycznej cywilizacji greckiej.

Warto wiedzieć

20% Europejczyków posiada niskie umiejętności podstawowe, takie jak umiejętność czytania, pisania i liczenia, co utrudnia im dostęp do rynku pracy i pełne uczestnictwo w życiu społecznym.

Korzyści dla Europy: Nasz sukces na konkurencyjnym rynku światowym zależy od wykwalifikowanej siły roboczej wytwarzającej doskonałe i innowacyjne towary i usługi. Od kształcenia zależą jednak nie tylko wyniki gospodarcze – kultura demokratyczna w Europie będzie mogła rozwijać się, wyłącznie jeśli wszyscy będą znać swoje prawa i obowiązki obywatelskie. Aktywnej postawy obywatelskiej należy nauczać i uczyć się w domu, w szkole i poza nią.

Erasmus+

Z uwagi na kluczowe znaczenie kształcenia dla przyszłego dobrobytu obywateli, narodów i całej Europy UE opracowała ambitny program – Erasmus+. Ten program ma na celu pobudzanie rozwoju osobistego i zwiększanie perspektyw zatrudnienia. Wspiera on wszystkie sektory kształcenia i szkolenia, a także pozaformalne uczenie się młodzieży, wolontariat i sport dla wszystkich. Zastępuje on kilka wcześniejszych programów oraz określa sprawniejsze i prostsze zasady i procedury składania wniosków.

Od 1987 r. ponad 3 mln studentów szkół wyższych skorzystało z grantów w ramach programu Erasmus. W ramach programu Erasmus+ znacznie zwiększono finansowanie ze środków UE. W latach 2014–2020 kolejne 4 mln młodych osób, studentów i dorosłych będą mogły zdobyć doświadczenie i doskonalić swoje umiejętności dzięki odbyciu studiów, szkolenia lub wolontariatu za granicą. Program zwiększa również możliwości współpracy między instytucjami szkolnictwa i organizacjami młodzieżowymi oraz między światem edukacji i rynkiem pracy.

Niepokojące liczby — niedobór kwalifikacji

Światowy kryzys gospodarczy ujawnił słabości strukturalne, które mają poważne konsekwencje dla milionów osób. Stopa bezrobocia młodzieży wynosi ponad 20% w całej UE i ponad 50% w niektórych państwach członkowskich. Kryzys nie jest jednak jedyną przyczyną bezrobocia. Do bezrobocia przyczynia się również brak odpowiedniego wykształcenia i kwalifikacji.

Warto wiedzieć

Brak umiejętności czytania i pisanie nie tylko negatywnie wpływa na życie danej osoby, lecz również powoduje ogromne koszty społeczne. Roczne koszty analfabetyzmu – tylko w krajach rozwiniętych – wynoszą ponad 500 mld euro.

Około 20% młodych ludzi w UE nie posiada podstawowych umiejętności w zakresie czytania, matematyki i nauk przyrodniczych. Sześć milionów kończy kształcenie i szkolenie tylko na poziomie kształcenia średniego I stopnia lub niższym. Można wyobrazić sobie skutki tych braków – ostatnie badanie wykazało, że tylko połowa osób dorosłych o niskich kwalifikacjach jest zatrudnionych, natomiast wskaźnik zatrudnienia osób dorosłych o wysokich kwalifikacjach jest znacznie wyższy.

Czy oznacza to, że zdobycie kwalifikacji jest najlepszym sposobem na uzyskanie pracy? Jest to zdecydowanie sposób najbezpieczniejszy. Wielu pracodawców usilnie poszukuje wykwalifikowanych pracowników. Jeden na trzech pracodawców ma trudności ze znalezieniem osób o odpowiednich kwalifikacjach. Dotyczy to zwłaszcza najbardziej innowacyjnych sektorów gospodarki, w których istnieją tysiące nieobsadzonych stanowisk w dziedzinach inżynierii, nauki i technologii.

Niedopasowanie umiejętności poszukiwanych przez pracodawców i umiejętności oferowanych przez osoby ubiegające się o pracę określamy mianem **niedoboru kwalifikacji**. Jest to jeden z najbardziej dotkliwych problemów, w obliczu których stoją kraje europejskie. Aby go skutecznie rozwiązać, potrzebne są inicjatywy w dziedzinie kształcenia i szkolenia.

Emeryci mogą pomóc młodym

W ramach projektu europejskiego HEAR ME (Emeryci z wyższym wykształceniem mentorami osób przedwcześnie kończących naukę — ang. Highly educated retirees mentoring early school leavers) zatrudniono emerytów lub osoby w wieku przedemerytalnym, które chciały pracować z osobami młodymi. Wolontariusze uczestniczyli w szeregu kursów z zakresu umiejętności opieki pedagogicznej. Emeryci następnie pełnili funkcję mentorów, udzielając pomocy i wskazówek osobom o specjalnych potrzebach przedwcześnie kończącym naukę, aby pomóc im w osiągnięciu celów w zakresie kształcenia i zatrudnienia.

Producenci usiłują znaleźć wykwalifikowanych pracowników.

Zasada pomocniczości w praktyce – nie musisz uczyć się w szkole tego, czego uczysz się w domu.

Wspólne rozwiązywanie problemów

W procesie kształcenia i szkolenia udział biorą miliony osób i organizacji – począwszy od uczniów, uczestników szkoleń i rodziców, poprzez nauczycieli, uniwersytety, przedsiębiorstwa i organizacje młodzieżowe, a skończywszy na rządach poszczególnych krajów i UE. Jak można inteligentnie zorganizować ich pracę? W tym przypadku wskazówką może być **zasada pomocniczości**. Oznacza ona, że decyzje powinny być zawsze podejmowane jak najbliżej ludzi, na których mają one wpływ.

Kto odpowiada za edukację?

Czyja rola jest najważniejsza w procesie kształcenia i szkolenia?

Rządów poszczególnych krajów, szkół, nauczycieli czy rodziców?

Jaka jest Twoja rola? W jakim stopniu możesz decydować o tym, gdzie, kiedy i czego się uczyć?

Dlatego – zgodnie z traktatami UE – każde państwo UE odpowiada za opracowanie własnej polityki kształcenia i szkolenia oraz polityki dotyczącej młodzieży. Do rządów krajowych należy decyzja o programach nauczania i organizacji kształcenia. Z kolei każdy kraj może zdecydować, że kwestie edukacji rozwiązywane będą na szczeblu regionalnym lub lokalnym. Wiele decyzji powierza się też uniwersytetom, szkołom i instytucjom szkoleniowym. Niektóre z nich są wykonywane przez organizacje młodzieżowe.

Jednak aby rozkwiłać, wiedza musi się rozwijać i poszerzać. Dlatego tak ważny jest europejski wymiar polityki kształcenia i szkolenia oraz polityki dotyczącej młodzieży. Państwa członkowskie mogą usprawniać swoją politykę, ucząc się od siebie nawzajem, a uczniowie, osoby przyuczające się do zawodu, wolontariusze, osoby pracujące z młodzieżą, szkoły, uniwersytety i organizacje młodzieżowe – współpracując z partnerami z innych krajów. Współpraca na poziomie europejskim jest niezbędna, aby każdemu stworzyć jak najlepsze warunki do nauki i zdobywania cennych kwalifikacji.

W związku z tym od wielu lat w europejskim planie działania znajdują się programy współpracy w dziedzinach kształcenia, szkolenia i młodzieży – program Erasmus został przyjęty w 1987 r., a pierwszy europejski program na rzecz młodzieży (Młodzież dla Europy) w 1988 r. Jednak dopiero na mocy traktatu z Maastricht (1993 r.) do traktatów założycielskich Unii włączono formalne kompetencje europejskie w dziedzinie kształcenia, szkolenia zawodowego i młodzieży.

Warto wiedzieć

W Traktacie z Lizbony (2009 r.) jako nową kompetencję UE dodano politykę w dziedzinie sportu. Ogólnoeuropejska wizja ma zasadnicze znaczenie, jeśli chodzi o promowanie korzyści społecznych i gospodarczych uprawiania sportu i aktywności fizycznej oraz przeciwdziałanie takim zjawiskom, jak ustawianie wyników zawodów sportowych czy przemoc lub doping w sporcie. Wymiana informacji na szczeblu UE pomaga państwom członkowskim opracowywać skuteczną politykę przeciwdziałania takim problemom.

Kontekst

UE wspiera politykę na rzecz kształcenia, szkolenia i młodzieży, aby przyczynić się do poszerzenia horyzontów i stworzenia nowych możliwości.

Otwarty umysł — uczenie się jest procesem ciągłym

„Życie polega na uczeniu się; kiedy przestajesz się uczyć, umierasz” (Tom Clancy).

Uczenie się jest procesem ciągłym — rozmowa z osobą, której się wcześniej nie znało, stwarza możliwość poznania jej poglądów, preferencji itd.

Prawie niemożliwością jest nieuczenie się. Spróbuj nie uczyć się tylko przez godzinę. Czy uważasz, że Ci się to uda? Jest to niemożliwe. Nawet myśląc o tym eksperymencie, będziesz musiał zastanowić się, od jakich działań należy się powstrzymać. W rezultacie uzyskasz – na podstawie własnego doświadczenia – wyraźniejszy obraz tego, na czym polega uczenie się. Najlepszym sposobem uczenia się jest osobiste doświadczenie.

Uczenie się to coś więcej niż siedzenie w klasie.

Wykracza ono poza poznawanie faktów. Uczenie się dotyczy życia.

W związku z tym UE wspiera ogólne i kompleksowe podejście do uczenia się, które obejmuje cały szereg różnych metod i warunków nauki, na przykład uczenie się pozaformalne, nieformalne i uczenie się przez całe życie.

Uczenie się pozaformalne oznacza naukę poza formalnym środowiskiem szkolnym lub szkoleniowym i odbywa się na

Uczyć się – znaczy żyć.

Uczyć się solidarności – znaczy uczyć się życia.

podstawie zorganizowanych zajęć wiążących się z pewną formą wsparcia w uczeniu się, na przykład:

- zorganizowane e-uczenie się;
- szkolenie wewnątrzzakładowe;
- udział w wolontariacie lub wymianie młodzieżowej;
- programy dla osób przedwcześnie kończących naukę, mające na celu przekazanie umiejętności pisania i czytania lub kwalifikacji zawodowych.

Uczenie się nieformalne oznacza uczenie się, które nie jest zorganizowane lub ustrukturyzowane pod względem celów, czasu lub sposobu nauczania. Obejmuje to umiejętności uzyskane (czasami w sposób niezamierzony) dzięki doświadczeniu życiowemu i zawodowemu. Przykłady:

- zarządzanie projektem lub umiejętności informatyczne uzyskane w miejscu pracy;
- umiejętności językowe i międzykulturowe uzyskane podczas pobytu za granicą;
- umiejętności społeczne uzyskane dzięki wolontariatowi, działalności kulturalnej, sportom oraz czynnościom domowym (na przykład opieka nad dzieckiem).

Uczenie się przez całe życie oznacza uczenie się nowych rzeczy przez całe życie, zwłaszcza po ukończeniu początkowego kształcenia formalnego. Pamiętaj: nigdy nie jest za późno na naukę!

Uczenie się przez całe życie w przypadku osób niepełnosprawnych intelektualnie

W przypadku osób niepełnosprawnych intelektualnie uczenie się przez całe życie nie polega jedynie na uczeniu się nowych umiejętności. Chodzi również o umożliwienie im integracji społecznej, zdolności występowania we własnym imieniu i przejmowania większej kontroli nad własnym życiem codziennym. Wiele kursów i zajęć szkoleniowych nie nadaje się jednak dla osób niepełnosprawnych intelektualnie. Materiały szkoleniowe są często trudne do zrozumienia, podobnie jak wypowiedzi nauczyciela.

Z tego względu organizacje z wielu państw UE wspólnie utworzyły projekt Pathways. Uczestnicy opracowali kursy szkoleniowe, broszury i narzędzia internetowe wyjaśniające, w jaki sposób można sprawić, by informacje były bardziej przystępne. Projekt ten ułatwi osobom niepełnosprawnym intelektualnie uczestnictwo w uczeniu się przez całe życie.

Otwórz drzwi — współpraca ze światem

Europa nie jest obszarem zamkniętym, zwłaszcza jeśli chodzi o politykę na rzecz kształcenia, szkolenia i młodzieży.

- UE wspiera współpracę na świecie, której celem jest rozwój i unowocześnienie systemów szkolnictwa wyższego w krajach partnerskich. Instytucje partnerskie można wybrać w krajach sąsiadujących z UE, na Bałkanach Zachodnich, w Rosji, a także w regionach Azji, Ameryki Łacińskiej i Afryki.
- UE wspiera projekty współpracy między organizacjami młodzieżowymi na całym świecie. Projekty te mają na celu poprawę jakości i uznawania pracy z młodzieżą, pracy w charakterze wolontariusza, wymian młodzieżowych i innych form uczenia się pozaformalnego w różnych regionach świata.
- W ramach programu **Jean Monnet** wspierane są nauczanie, badania naukowe i debata na temat integracji europejskiej na świecie. W latach 1990–2011 w ramach programu Jean Monnet udzielono pomocy w utworzeniu około 3 700 projektów w dziedzinie studiów z zakresu integracji europejskiej, w tym 165 europejskich centrów doskonałości Jean Monnet, około 880 wydziałów uniwersyteckich oraz prawie 2 200 stałych kursów i modułów europejskich. Program działa obecnie w 72 krajach na świecie.

Propagowanie wiedzy o UE na świecie

„Działanie w ramach programu Jean Monnet jest naprawdę bardzo istotne. Program studiów ekonomicznych obecnie służy do opracowywania programów nauczania z zakresu UE, zapraszania nauczycieli akademickich i praktyków z Europy oraz promowania różnych działań mających na celu zwiększenie wiedzy społeczeństwa koreańskiego na temat UE”.

Profesor Woosik Moon, dziekan Wydziału Ekonomii UE na Uniwersytecie Krajowym w Seulu w Korei Południowej

UE odgrywa rolę pomocniczą

Państwa członkowskie odpowiadają za zawartość i organizację swoich systemów kształcenia i szkolenia zawodowego. UE szanuje różnorodność przepisów i priorytetów krajowych i nie ma prawa harmonizować przepisów ustawowych i wykonawczych państw UE w tych dziedzinach (art. 165 i 166 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej).

W związku z tym UE nie ma możliwości określania przepisów w zakresie polityki kształcenia i szkolenia i polityki dotyczącej młodzieży. Czy oznacza to, że UE zachowuje bierność? Zdecydowanie nie! UE odgrywa w europejskim procesie edukacyjnym rolę koordynatora, podmiotu wspierającego proces kształcenia i doradcy. UE wspiera współpracę między państwami członkowskimi i uzupełnia ich działania. Co to oznacza w praktyce?

Oznacza to na przykład, że UE:

- **pomaga** uczniom, doktorantom, uczestnikom szkoleń, nauczycielom, osobom prowadzącym szkolenia i wykładowcom w uczeniu się, nauce lub zdobywaniu doświadczenia zawodowego za granicą, a młodym osobom w uczestnictwie w wymianach młodzieżowych lub działalności wolontariackiej za granicą;
- **zachęca** państwa członkowskie do reformowania i unowocześniania systemów kształcenia i szkolenia oraz do opracowywania polityki z myślą o młodzieży, aby mogły one lepiej sprostać obecnym i przyszłym wyzwaniom;
- **ułatwia** integrację na rynku pracy, zwłaszcza poprzez kształcenie i szkolenie zawodowe;
- **wspiera** współpracę między rządami, uniwersytetami, kolegiami i szkołami, instytucjami szkoleniowymi, przedsiębiorstwami, partnerami społecznymi, młodzieżą i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego.

Dlaczego warto współpracować na szczeblu UE?

Współpraca na szczeblu UE pomaga krajom europejskim ulepszyć ich systemy edukacji. Umożliwia ona krajom współpracę i uczenie się od siebie dzięki wymianie najlepszych praktyk w dziedzinie polityki.

Współpraca na szczeblu UE – europejski semestr

Strategia „Europa 2020” jest strategią UE na rzecz wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy. Jej podstawą jest europejski semestr, który ustanowiono w 2011 r. i który stanowi roczny cykl koordynacji polityki gospodarczej i dialog z udziałem instytucji europejskich, rządów UE i parlamentów krajowych. W jego ramach UE przyjmuje **zalecenia dla poszczególnych krajów**, które mają na celu przedstawienie państwom członkowskim wytycznych dotyczących sposobów zapewnienia konkurencyjności i tworzenia miejsc pracy. Ponieważ kształcenie i szkolenie mają coraz większe znaczenie z perspektywy możliwości znalezienia zatrudnienia i rozwoju gospodarczego, zalecenia dla poszczególnych krajów w znacznym i coraz większym stopniu dotyczą również kwestii związanych z kształceniem i szkoleniem.

Współpraca na szczeblu UE – tablica wyników w zakresie mobilności

UE z udziałem państw członkowskich opracowała tablicę wyników w zakresie mobilności. Tablica ta określa pięć kluczowych czynników, które wpływają na motywację i zdolność młodych osób do nauki lub szkolenia się za granicą. Z danych ze stycznia 2014 r. wynika, że wsparcie jest znacznie zróżnicowane w poszczególnych państwach członkowskich.

- Niemcy, Belgia, Hiszpania, Francja i Włochy podają najbardziej kompleksowe informacje i wskazówki na temat możliwości w zakresie mobilności.
- Cypr, Luksemburg i niemieckojęzyczna część Belgii kładą największy nacisk na naukę języków w szkołach. Jest to często istotny czynnik warunkujący decyzję o nauce, szkoleniu lub pracy za granicą.
- Flamandzka część Belgii, Niemcy, Włochy i Austria wyróżniają się pod względem dobrze rozwiniętego wsparcia finansowego dla uczniów w niekorzystnej sytuacji, którzy chcą podjąć naukę lub szkolenie za granicą.

UE dąży do osiągnięcia ambitnych celów

Uczenie się polega na robieniu postępów. To samo dotyczy polityki w zakresie kształcenia i szkolenia. Aby zatem zmierzyć postępy, UE i jej państwa członkowskie ustaliły następujące **poziomy odniesienia na 2020 r.:**

- odsetek piętnastolatków o niedostatecznych umiejętnościach w dziedzinie czytania, matematyki i nauk przyrodniczych powinien być niższy niż 15%;
- wskaźnik osób przedwcześnie kończących naukę należy obniżyć do mniej niż 10%;

- naukę na poziomie wyższym powinno kończyć co najmniej 40% pełnoletniej młodzieży;
- co najmniej 20% absolwentów szkół wyższych powinno przez pewien okres studiów uczyć się lub szkolić za granicą.

Jak wygląda sytuacja dzisiaj? Czy jesteśmy na drodze do osiągnięcia ambitnych celów wyznaczonych na 2020 r.? Według badania PISA z 2012 r. obraz jest niejednorodny.

Niezależnie od wyników z niektórych przedmiotów lub w niektórych krajach, wiele pozostaje do zrobienia. Dopóki miliony młodych osób w UE będą mieć trudności w czytaniu, pisaniu i liczeniu, nie będziemy mogli zaniechać starań.

Estonia (na zdjęciu stolica Tallin) zapewnia wszystkim równe szanse uczenia się.

Badanie PISA z 2012 r.

Program międzynarodowej oceny umiejętności uczniów (PISA) jest światowym badaniem prowadzonym przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD). Badanie PISA ocenia wiedzę i umiejętności piętnastoletnich uczniów w dziedzinach takich, jak matematyka, czytanie i nauki przyrodnicze. Pierwsze badanie przeprowadzono w 2000 r. i od tej pory ocena jest powtarzana co trzy lata. W badaniu PISA w 2012 r. uczestniczyły wszystkie 34 państwa członkowskie OECD oraz 31 krajów i gospodarek partnerskich. Oto niektóre wyniki.

UE osiąga lepsze wyniki w zakresie czytania i nauk przyrodniczych!

UE znajduje się na drodze do osiągnięcia benchmarku, który zakłada, że do 2020 r. odsetek uczniów o niedostatecznych umiejętnościach spadnie poniżej 15%.

Czytanie:

23,1% w 2006 r. → 17,8% w 2012 r.

Nauki przyrodnicze:

20,3% w 2006 r. → 16,6% w 2012 r.

Pozostajemy w tyle w dziedzinie matematyki!

Średni odsetek uczniów osiągających niskie wyniki z matematyki zasadniczo pozostał taki sam w badaniu PISA z 2012 r. (22,1%) w porównaniu z badaniem PISA z 2009 r. (22,3%).

Niektóre kraje wyróżniają się!

Cztery państwa członkowskie UE (Estonia, Finlandia, Polska i Holandia) należą do krajów osiągających najlepsze wyniki, w których odsetek uczniów osiągających niskie wyniki z matematyki jest niższy niż benchmark UE wynoszący 15%.

Estonia jest najlepsza w tej grupie, jeśli chodzi o odsetek uczniów osiągających niskie wyniki z matematyki – wynosi on jedynie 10,5% (w porównaniu z 22,1% w całej UE).

Inni są daleko w tyle!

W niektórych państwach członkowskich UE od jednej trzeciej do połowy piętnastolatków osiąga najniższy poziom PISA.

Czym zajmuje się UE

UE przeznaczyła 14,7 mld euro na program **Erasmus+**, unijny program na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu na lata 2014–2020.

Celem programu Erasmus+ jest zwiększenie perspektyw zatrudnienia i pobudzenie rozwoju osobistego młodych ludzi. Wspiera on nasze systemy kształcenia, szkolenia i wsparcia młodzieży, tak aby zapewniały one nauczanie, uczenie się i działania na rzecz młodzieży prowadzące do uzyskania umiejętności potrzebnych na rynku pracy i w społeczeństwie zarówno dziś, jak i w przyszłości.

Podstawowe informacje na temat unijnego finansowania kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu znajdują się tutaj. Bardziej szczegółowe informacje znajdują się w przewodniku po programie dla wnioskodawców. Przewodnik po programie oraz wiele innych informacji można znaleźć na stronie internetowej Erasmus+ (<http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus>).

Erasmus+ koncentruje się na trzech najważniejszych obszarach

- Akcja 1 – Mobilność edukacyjna: pomoc w uczeniu się, pracy, udziale w działaniach na rzecz młodzieży, nauczaniu, szkoleniu lub rozwijaniu umiejętności i kompetencji zawodowych i indywidualnych za granicą.
- Akcja 2 – Współpraca i partnerstwo: możliwości tworzenia partnerstw na rzecz współpracy między instytucjami

szkolnictwa, organizacjami szkoleniowymi i młodzieżowymi oraz między światem edukacji i rynkiem pracy.

- Akcja 3 – Reformy polityczne: wsparcie procesów refleksji, dialogu i gromadzenia danych potrzebnych do przeprowadzenia reform polityk i systemów kształcenia, szkolenia i wsparcia młodzieży.

Akcja 1: Mobilność edukacyjna osób

W tej części przedstawiono możliwości, które stwarza program Erasmus+ wszystkim osobom uczącym się oraz pracownikom organizacji kształcenia, szkolenia i organizacji młodzieżowych.

Jeśli jesteś:

... studentem studiów wyższych, który chciałby studiować lub szkolić się za granicą,

... osobą odbywającą kształcenie lub szkolenie zawodowe, która pragnie poszerzyć umiejętności,

... młodą osobą, która chciałaby skorzystać z wymiany młodzieżowej lub podjąć działalność wolontariacką za granicą,

... nauczycielem, pracodawcą lub osobą pracującą z młodzieżą, który chciałby nauczać lub prowadzić szkolenie za granicą,

poniżej znajdziesz informacje dotyczące dostępnych możliwości.

Nauka języków dla osób przemieszczających się

Im lepsze umiejętności językowe, tym większe korzyści wynikające z czasu spędzonego za granicą. Praktyczna nauka różnych języków jest istotnym aspektem większości działań na rzecz mobilności. Program Erasmus+ zapewnia studentom studiów uniwersyteckich, wolontariuszom lub pracownikom wyjeżdżającym za granicę na co najmniej dwa miesiące lub osobom odbywającym szkolenie zawodowe, które przebywają za granicą przez co najmniej jeden miesiąc, szansę zwiększenia znajomości języka, którym będą posługiwać się w nauce, pracy lub działalności wolontariackiej.

Po zatwierdzeniu wniosku dotyczącego mobilności wnioskodawca zostanie poproszony o sprawdzenie swoich kompetencji językowych i otrzyma propozycję kursu językowego przed wyjazdem do innego kraju lub podczas pobytu za granicą. Aby dowiedzieć się więcej na temat tej nowej możliwości w ramach programu Erasmus+, należy skontaktować się ze swoją instytucją lub organizacją macierzystą. Odśwież umiejętności językowe i przygotuj się do drogi!

STUDENCI STUDIÓW WYŻSZYCH

Okresy studiów: studenci mogą uczyć się na uniwersytecie lub w kolegium w innym kraju przez okres od 3 do 12 miesięcy.

Praktyka zawodowa: alternatywnie mogą oni odbyć za granicą praktykę zawodową trwającą od 2 do 12 miesięcy.

Absolwenci, którzy niedawno ukończyli studia wyższe, mogą również odbyć praktykę zawodową za granicą w ciągu jednego roku od ukończenia studiów. Planuj jednak odpowiednio wcześniej! Twój uniwersytet lub Twoje kolegium musi zatwierdzić Twoją kandydaturę w ciągu ostatniego roku studiów.

Erasmus+ pomaga również niektórym studentom europejskim podjąć naukę w pozostałych częściach świata, a studentom z pozostałych części świata podjąć naukę w Europie.

„Nauka na innym uniwersytecie pomogła mi poszerzyć zakres mojej dziedziny studiów bardziej niż kiedykolwiek wcześniej. Najlepszą częścią tego doświadczenia było jednak poznanie wielu osób, z którymi z pewnością będę pracować w przyszłości”.

Robert (Wielka Brytania) o studiowaniu wzornictwa przemysłowego przez 10 miesięcy na Uniwersytecie Technicznym w Delft w Holandii.

POŻYCZKI DLA STUDENTÓW STUDIÓW MAGISTERSKICH

Erasmus+ wspiera nowe tanie pożyczki, które mają pomóc studentom studiów magisterskich podjąć naukę w innych krajach europejskich. Studenci mogą ubiegać się o korzystną pożyczkę na pełne studia magisterskie za granicą i mogą pożyczyć do 12 tys. euro na studia roczne lub do 18 tys. euro na studia dwuletnie.

WSPÓLNE STUDIA MAGISTERSKIE

Erasmus+ zapewnia studentom studiów magisterskich z całego świata możliwość uzyskania stypendium na międzynarodowe programy studiów na wysokim poziomie, które organizowane są wspólnie przez kilka uczelni. W wyniku uczestnictwa w takim programie uzyskuje się dyplom wydany wspólnie przez wszystkie instytucje uczestniczące w programie lub kilka z nich. Więcej informacji można uzyskać w międzynarodowym biurze swojej uczelni.

MOBILNOŚĆ W DZIEDZINIE KSZTAŁCENIA I SZKOLENIA ZAWODOWEGO

Mobilność za granicą może pomóc młodym ludziom odbywającym kształcenie i szkolenie zawodowe w uzyskaniu umiejętności potrzebnych na dzisiejszym konkurencyjnym rynku pracy.

Uczniowie szkół średnich II stopnia, praktykanci i osoby przyuczające się do zawodu mogą ukończyć praktyki zawodowe lub przyuczyć się do zawodu za granicą w przedsiębiorstwie, organizacji pozarządowej lub organizacji

© Fotolia/Ekaterina Pokrovsky

Poszerz swoje horyzonty –
ucz się za granicą.

Zdobądź doświadczenie zawodowe w kraju znanym ze swojej wiedzy fachowej.

publicznej. Mogą też odbyć szkolenie zawodowe obejmujące okres uczenia się poprzez praktykę w przedsiębiorstwie. Praktyki zawodowe mogą trwać od dwóch tygodni do jednego roku.

W działaniu na rzecz mobilności mogą uczestniczyć także absolwenci (tj. osoby wcześniej przyuczające się do zawodu). Muszą oni podjąć praktykę zawodową za granicą w ciągu roku od zakwalifikowania się.

„Moje doświadczenie w zakresie mobilności zdecydowanie pomogło mi w rozwoju kariery. Bez niego nie miałabym odwagi startować w konkursie „Młody szef kuchni roku”, nie mówiąc nawet o wygraniu go. Zdecydowanie polecam takie doświadczenie każdemu. Moja podróż do Francji była i nadal jest jednym z moich najlepszych wspomnień.”

Deborah (Wielka Brytania) o przyuczaniu do zawodu w Lyonie we Francji.

Aby złożyć wniosek, należy zwrócić się do macierzystej instytucji kształcenia i szkolenia zawodowego.

MOBILNOŚĆ MŁODZIEŻY: WYMIANY MŁODZIEŻOWE ORAZ UDZIAŁ W WOLONTARIACIE EUROPEJSKIM

Wymiany młodzieżowe pomagają młodym ludziom uzyskać takie umiejętności, jak zarządzanie projektem i praca zespołowa. Takie wymiany umożliwiają grupom młodych ludzi udział w zorganizowanym programie zajęć (takim jak połączenie warsztatów, ćwiczeń, debat i odgrywania ról) w innym kraju w UE lub poza nią przez maksymalnie 21 dni.

Wolontariat europejski zapewnia młodym ludziom przez okres do 12 miesięcy doskonałą możliwość rozwoju umiejętności indywidualnych i zawodowych poprzez wnoszenie

wkładu w codzienną pracę różnych organizacji w takich dziedzinach, jak opieka społeczna, ochrona środowiska, programy kształcenia pozaformalnego, technologia informacyjno-komunikacyjna, kultura i wiele innych. Jest on również dla nich szansą na zwiększenie pewności siebie, poczucie większego zaangażowania obywatelskiego oraz doświadczenie innego sposobu życia. Działalność wolontariacka może trwać do jednego roku, a uczestnicy mogą zgłaszać się do różnych zadań zarówno w Unii Europejskiej, jak i poza nią.

W wymianach młodzieżowych uczestniczyć mogą młode osoby w wieku od 13 do 30 lat. W wolontariacie europejskim uczestniczyć mogą młode osoby w wieku od 17 do 30 lat.

„Tylko przez jeden rok pracy w wolontariacie europejskim nauczyłam się więcej niż wcześniej. Zdecydowanie polecam wolontariat każdemu, kto posiada szerokie horyzonty i chce zdobyć doświadczenie”.

Clara (Niemcy) o uczestnictwie w projekcie pomocy imigrantom niedawno przybyłym do Brukseli w Belgii, w Ośrodku Kultury im. Jozefa Swinnena.

Aby złożyć wniosek, należy skontaktować się z krajową agencją w kraju ojczystym.

MOBILNOŚĆ PRACOWNIKÓW I OSÓB PRACUJĄCYCH Z MŁODZIEŻĄ

Nauczyciele lub pracownicy przedsiębiorstw mogą nauczać w instytucji za granicą, uzyskując nowe perspektywy zawodowe, poszerzając swoje sieci kontaktów oraz pomagając unowocześnić i umiędzynarodowić europejskie systemy kształcenia i szkolenia.

Nauczyciele, pracownicy niebędący nauczycielami lub osoby pracujące z młodzieżą mogą również odbyć szkolenie za granicą, obejmujące zorganizowane kursy, szkolenie językowe ukierunkowane zawodowo, wydarzenia szkoleniowe i staż towarzyszący, w celu uzyskania nowej wiedzy i zapoznania się z nowymi pomysłami, które można wykorzystać w praktyce po powrocie do kraju. Wymiana taka może trwać od 2 dni do 2 miesięcy.

Aby złożyć wniosek, należy zwrócić się do swojej instytucji szkolnictwa lub organizacji młodzieżowej. Pracownicy przedsiębiorstw muszą zostać zaproszeni przez instytucję szkolnictwa wyższego, w której zamierzają nauczać.

Strategia międzynarodowa Uniwersytetu w Bonn obejmuje wymianę młodych naukowców, studentów i pracowników administracji.

„Moje doświadczenie polegało na stażu towarzyszącym w Federacji Głuchoniemych na Cyprze, a jego celem było poznanie jej działalności i doświadczeń [...]. Doświadczenie to pozwoliło mi lepiej zrozumieć środowisko osób głuchoniemych na Cyprze, rozwinąć kompetencje w zakresie języka migowego i lepiej poznać proces uczenia się, który należy zastosować w nauce osób głuchoniemych”.

Christophe (Francja), nauczyciel języka migowego, o swoim stażu towarzyszącym na Cyprze.

Akcja 2: wsparcie na rzecz współpracy i partnerstwa

Jeśli Twoja organizacja lub instytucja w dziedzinie kształcenia, szkolenia lub wsparcia młodzieży chciałaby prowadzić transgraniczną współpracę z organizacjami lub instytucjami w Twoim sektorze lub innych sektorach lub ze światem pracy, aby wprowadzić innowacje w swoich praktykach i je unowocześnić...

Jeśli firma, organizacja badawcza, organ regionalny, stowarzyszenie, partnerstwo społeczno-gospodarcze lub organizacja pozarządowa, którą/który/które reprezentujesz, chce współpracować z organizacjami lub instytucjami w dziedzinie kształcenia, szkolenia lub wsparcia młodzieży w celu zacieśnienia współpracy, przekazania wiedzy i wprowadzenia w życie innowacyjnych praktyk...

... w ramach programu Erasmus+ istnieją różne rodzaje projektów partnerskich, które mogą Cię zainteresować.

PARTNERSTWA STRATEGICZNE W DZIEDZINACH KSZTAŁCENIA, SZKOLENIA I WSPARCIA MŁODZIEŻY ORAZ MIĘDZY TYMI DZIEDZINAMI I PARTNERSTWA STRATEGICZNE ZE ŚWIATEM PRACY

Celem partnerstw strategicznych jest rozwijanie, przekazywanie i wprowadzanie w życie innowacyjnych praktyk w zakresie kształcenia, szkolenia i wsparcia młodzieży za pomocą współpracy transgranicznej między różnego rodzaju organizacjami.

Aby osiągnąć te cele, program Erasmus+ pomaga organizacjom działającym w dziedzinach kształcenia, szkolenia i wsparcia młodzieży z różnych krajów. Wspierane są m.in. następujące działania:

- opracowywanie wspólnych programów studiów, nowych programów nauczania, innowacyjnych metod nauczania (na przykład z lepszym wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej), nowych materiałów, metod i praktyk nauczania/szkoleniowych (na przykład w przypadku języków);
- tworzenie sieci kontaktów, partnerskie uczenie się, aby umożliwić uczniom i pracownikom uczenie się na podstawie przypadków z prawdziwego życia przedsiębiorstw w celu rozwoju przedsiębiorczego i twórczego sposobu myślenia;
- sprawdzanie kompetencji uzyskanych podczas uczenia się pozaformalnego i nieformalnego na poziomie krajowym poprzez odniesienie ich do ram UE i wykorzystanie unijnych narzędzi dokumentacji.

Jak złożyć wniosek: instytucje szkolnictwa, organizacje młodzieżowe lub przedstawiciele innych zainteresowanych organizacji powinni skontaktować się z agencją krajową.

E-uczenie się to elastyczna i dostosowana do indywidualnego tempa forma nauki.

Umiejętności przedsiębiorcze można zdobyć również na uniwersytecie.

SOJUSZE NA RZECZ WIEDZY – WSPÓŁPRACA MIĘDZY INSTYTUCJAMI SZKOLNICTWA WYŻSZEGO I PRZEDSIĘBIORSTWAMI

Z programu Erasmus+ finansowane są partnerstwa strategiczne między instytucjami szkolnictwa wyższego i przedsiębiorstwami, które mają na celu zniwelowanie różnic między sferą kształcenia wyższego a światem pracy. Sojusze na rzecz wiedzy pomagają również uczniom i pracownikom uzyskać większe umiejętności przedsiębiorcze i zwiększają przedsiębiorczość instytucji szkolnictwa wyższego i firm.

Sojusze na rzecz wiedzy wspierają działania ukierunkowane m.in. na:

- opracowanie i wprowadzenie w życie nowych metod uczenia się i nauczania (takich jak interdyscyplinarne programy nauczania, nauczanie i uczenie się skoncentrowane na uczeniu i rzeczywistych problemach);
- tworzenie struktur uczenia się umiejętności o charakterze ogólnym i ich zastosowanie w programach szkolnictwa wyższego. Powinny być one opracowywane we współpracy z przedsiębiorstwami w celu zwiększenia szans na rynku pracy, kreatywności i stworzenia nowych ścieżek rozwoju zawodowego;
- wprowadzenie kształcenia w zakresie przedsiębiorczości oraz przedsiębiorczego podejścia do procesu nauczania i uczenia się we wszystkich dziedzinach i tym samym dostarczenie uczniom, badaczom, pracownikom i nauczycielom wiedzy, umiejętności i motywacji niezbędnych do prowadzenia działalności gospodarczej.

Sojusze na rzecz wiedzy muszą obejmować co najmniej sześć organizacji z co najmniej trzech różnych krajów objętych programem (oraz co najmniej dwa przedsiębiorstwa i dwóch partnerów akademickich).

SOJUSZE NA RZECZ UMIEJĘTNOŚCI SEKTOROWYCH – WSPÓŁPRACA MIĘDZY INSTYTUCJAMI KSZTAŁCENIA I SZKOLENIA ZAWODOWEGO A ŚWIATEM PRACY

Świat biznesu i przemysłu rozumuje w kategoriach nie krajowych, lecz międzynarodowych łańcuchów dostaw. Sojusze na rzecz umiejętności sektorowych dostosowują programy w tym kierunku, tak aby kształcenie i szkolenie zawodowe przygotowywało młodych ludzi do potrzeb europejskiego rynku pracy. Sojusze na rzecz umiejętności sektorowych mają na celu umożliwienie im zdobycia umiejętności wymaganych w poszczególnych zawodach poprzez:

- rozwiązanie problemu niedoboru kwalifikacji za pomocą lepszego dostosowania systemów wstępnego i ustawicznego kształcenia i szkolenia zawodowego do rynkowych potrzeb poszczególnych sektorów;
- opracowywanie i realizowanie międzynarodowych programów kształcenia zawodowego oraz metodologii w zakresie nauczania i szkolenia
- uczenie się poprzez praktykę w miejscu pracy (w szkole lub firmie) oraz przyuczanie do zawodu w celu ułatwienia przejścia z systemu edukacji na rynek pracy.

Sojusze na rzecz umiejętności sektorowych muszą obejmować co najmniej dziewięć różnych organizacji z co najmniej trzech krajów objętych programem, w tym dwa państwa członkowskie.

BUDOWANIE POTENCJAŁU W SZKOLNICTWIE WYŻSZYM – WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI SZKOLNICTWA WYŻSZEGO W KRAJACH PARTNERSKICH

Program Erasmus+ wspiera projekty współpracy z instytucjami szkolnictwa wyższego na świecie, której celem jest rozwój i unowocześnienie instytucji szkolnictwa wyższego w krajach partnerskich. Instytucje partnerskie można wybrać w krajach sąsiadujących z UE, na Bałkanach Zachodnich i w Rosji, a także w regionach krajów Azji, Ameryki Łacińskiej i Afryki, Karaibów i Pacyfiku.

Przyszłe projekty mogą obejmować:

- wspólne projekty dotyczące opracowania nowych programów nauczania i stopni, metod uczenia się i nauczania, rozwoju pracowników, zapewnienia jakości, nowych struktur oraz procesów administracji i zarządzania;
- projekty dotyczące opracowania reform strukturalnych na szczeblu krajowym z pomocą władz w krajach partnerskich (na przykład unowocześnienie polityki, administracja i zarządzanie systemami szkolnictwa wyższego).

BUDOWANIE POTENCJAŁU W DZIEDZINIE WSPARCIA MŁODZIEŻY – WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI MŁODZIEŻOWYMI W KRAJACH PARTNERSKICH

Erasmus+ wspiera projekty współpracy między organizacjami działającymi w dziedzinie wsparcia młodzieży na świecie. Projekty te mają na celu poprawę jakości i uznawania pracy z młodzieżą, uczenia się pozaformalnego i wolontariatu w różnych regionach świata, zwłaszcza w krajach rozwijających się.

Przykłady działań:

- współpraca, tworzenie sieci kontaktów i partnerskie uczenie się wśród organizacji młodzieżowych;
- współpraca w celu zwiększenia wiedzy na temat wolontariatu i uczenia się pozaformalnego oraz ich uznawania w krajach partnerskich;
- rozwój i wprowadzanie w życie dobrych praktyk i narzędzi służących do rozwoju zawodowego osób pracujących z młodzieżą i osób prowadzących szkolenie;
- wymiana młodzieżowa, wolontariat za granicą i mobilność osób pracujących z młodzieżą.

NARZĘDZIA INTERNETOWE DLA NAUCZYCIELI SZKOLNYCH I W KSZTAŁCENIU DOROSŁYCH

W ramach programu **eTwinning** wspierana i zacieśniana jest współpraca między szkołami dzięki zapewnieniu pomocy, przydatnych narzędzi i przestrzeni do współpracy online. Program eTwinning można wykorzystać do wsparcia projektów dotyczących mobilności, partnerstw strategicznych lub do współpracy online.

Ponadto program eTwinning przyczynia się do rozwoju zawodowego nauczycieli i pracowników, dzięki temu że zapewnia materiały do nauki online i możliwości tworzenia sieci kontaktów w całej Europie.

Wszystkie szkoły i przedszkola w krajach objętych programem mogą w każdym momencie skorzystać z programu, rejestrując się na portalu eTwinning: <http://www.etwinning.net>

EPALE (elektroniczna platforma na rzecz kształcenia dorosłych w Europie) jest przestrzenią online umożliwiającą osobom kształtującym politykę, nauczycielom, zainteresowanym stronom i wszystkim osobom zajmującym się edukacją dorosłych dzielenie się informacjami i pomysłami, przedstawianie i rozpowszechnianie metod stosowania dobrej praktyki w kształceniu dorosłych. Pozwala ona na tworzenie społeczności kadry zajmującej się kształceniem dorosłych w UE. Platforma będzie dostępna przed końcem 2014 r.

Akcja 3: wsparcie reform politycznych

W ramach programu Erasmus+ wspierane są działania ukierunkowane na osiągnięcie celów strategii „Europa 2020”, strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia „Kształcenie i szkolenie 2020” oraz innych strategii dotyczących określonych sektorów, takich jak np. proces boloński w dziedzinie szkolnictwa wyższego. Działania te polegają na gromadzeniu danych, badaniach i analizie dotyczących określonych tematów lub poszczególnych krajów, projektach współpracy między władzami publicznymi a najważniejszymi zainteresowanymi organizacjami oraz konsultacjach z rządami i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego. Pomagają one również w organizacji spotkań młodych ludzi i decydentów, które przybierają formę zorganizowanego dialogu z młodzieżą.

Działania te mają na celu poprawę jakości i efektywności systemów kształcenia, szkolenia i polityki młodzieżowej, wspieranie reform politycznych, uświadamiania, wzajemnego uczenia się i współpracy międzynarodowej, a także rozwój wiedzy oraz zachęcanie do czynnego uczestnictwa młodych ludzi w życiu demokratycznym.

Perspektywy

W latach 2014–2020 z programu Erasmus+ bezpośrednio skorzysta około 4 mln osób i 125 000 instytucji.

Najważniejsze dane: Erasmus+ (2014–2020)

Budżet ogólny	14,7 mld euro Dodatkowe fundusze zostaną przeznaczone na finansowanie działań realizowanych wraz z państwami trzecimi (krajami partnerskimi).
Ogólne możliwości w zakresie mobilności	Ponad 4 mln osób
Szkolnictwo wyższe	Okolo 2 mln studentów
Uczniowie podejmujący kształcenie i szkolenie zawodowe	Okolo 650 000 uczniów i osób przyuczających się do zawodu
Mobilność pracowników	Okolo 800 000 wykładowców, nauczycieli, osób prowadzących szkolenia, pracowników pedagogicznych i osób pracujących z młodzieżą
Programy wolontariatu i wymiany młodzieżowej	Ponad 500 000 młodych osób
System gwarancji kredytowych dla studentów studiów magisterskich	Okolo 200 000 studentów
Wspólne studia magisterskie	Ponad 25 000 studentów
Partnerstwa strategiczne	Okolo 25 000 partnerstw strategicznych zrzeszających 125 000 szkół, instytucji kształcenia i szkolenia zawodowego, instytucji szkolnictwa wyższego i kształcenia dorosłych, organizacji młodzieżowych i przedsiębiorstw
Sojusze na rzecz wiedzy	Ponad 150 sojuszy na rzecz wiedzy utworzonych przez 1 500 instytucji szkolnictwa wyższego i przedsiębiorstw
Sojusze na rzecz umiejętności sektorowych	Ponad 150 sojuszy na rzecz umiejętności sektorowych utworzonych przez 2000 instytucji kształcenia i szkolenia zawodowego i przedsiębiorstw

Więcej informacji

- ▶ Informacje ogólne na temat kształcenia i szkolenia na poziomie europejskim: <http://ec.europa.eu/education>
- ▶ Informacje ogólne na temat polityki młodzieżowej na poziomie europejskim: <http://ec.europa.eu/youth>
- ▶ Erasmus+: <http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus>
- ▶ Agencja wykonawcza: <http://eacea.ec.europa.eu>
- ▶ Agencje krajowe: http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/national-agencies/index_pl.htm
- ▶ Kącik dla nauczycieli: <http://europa.eu/teachers-corner>
- ▶ W kąciku dla nauczycieli znajdują się materiały edukacyjne dotyczące Unii Europejskiej w 23 językach. Obejmują one wszelkiego rodzaju materiały (strony internetowe, broszury, gry online, filmy wideo itd.) przeznaczone dla uczniów szkół podstawowych i średnich. Nauczyciele znajdą w nim wiele inspiracji, niezależnie od tego, czy chcą nauczać historii UE, sposobu jej funkcjonowania, jej działań czy omawiać polityki UE w sposób bardziej szczegółowy. Wszystkie materiały szkoleniowe są nieodpłatne.
- ▶ Europejski Portal Młodzieżowy: <http://europa.eu/youth>
- ▶ Europejski Portal Młodzieżowy dostarcza informacji na temat możliwości dla młodych ludzi z całej Europy.
- ▶ Masz pytanie na temat UE? Odpowie na nie Europe Direct: 00 800 6 7 8 9 10 11
<http://europedirect.europa.eu>

